

Rõuge vallavolikogu 14. septembri istungi kokkuvõte

Volikogu:

1. Otsustas seada Rõuge valla kasuks isiklikud kasutusõigused:

Tiitsa külas Härjali kinnistul asuvale 4930019 Tiitsa-Tursa tee (koormatava maa-ala pindala 2982 m²);
Tiitsa külas Tiitsafarmi kinnistul asuvale 4930019 Tiitsa-Tursa tee (koormatava maa-ala pindala 1722 m²);
Tiitsa külas Ädeste kinnistul asuvale 4930019 Tiitsa-Tursa tee (koormatava maa-ala pindala 6377 m²);
Tundu külas Uue-Kõrgesilla kinnistul asuvale 4930002 Tundu - Parmupalu tee (koormatava maa-ala pindala 3913 m²);
Kähri külas Kähri kinnistul asuvale 6970243 Järveküla - Haki tee (koormatava maa-ala pindala 1750 m²);
Kähri külas Kuura kinnistul asuvale 6970243 Järveküla - Haki tee (koormatava maa-ala pindala 3010 m²);
Ortumäe külas Piirisaare kinnistul asuvale 6970243 Järveküla - Haki tee (koormatava maa-ala pindala 2282 m²);
Haki külas Kalkuni kinnistul asuvale 6970243 Järveküla - Haki tee (koormatava maa-ala pindala 2695 m²).

2. Arvas avalikuks kasutamiseks määratud erateede nimekirjast välja Liivakpalu tee nr 6970150 teelõigu pikkusega 549 m, mis läbib Liivaku-Palu (69701:005:0570), Kahrusoo (69701:005:1530) ja Liivakpalu (69701:005:2910) kinnistuid.

3. Nõustus Kuiandi liivakarjääri kaevandusloa pikendamiseks 7 aasta võrra (kuni 14.10.2028).

4. Ülevaade eelarve täitmisest seisuga 31.08.2021.

Põhitegevuse tulude laekumine augusti lõpu seisuga kokku on ajakavas (66% planeeritud). Üksikisiku tulumaks on planeeritud 3% maas. Suure Munamäe vaatetorni tulude laekumine on oluliselt alla planeeritud eelarve.

Ehitustööde mittesujumise tõttu oli vaatetorn pikalt külastajatele suletud.

Põhitegevuse kulude osas on eelarve distsipliin rahuldav. Probleemne on maanteetranspordi ülekulu, mis põhjustatud erakorralisest lumerohkest talvest. See vajab lisavahendite suunamist järgmise lisaelarvega. Mõnede allasutuste eelarvete osas on küll kulunud proportsionaalselt rohkem, reeglina tegu kuludega, mis kaetud sihtotstarbeliste rahadega (lisatakse eelarvesse lisaelarvetega). Investeeringutega liigutakse suhteliselt plaanipäraselt.

4. Võttis vastu Rõuge valla 2021. aasta teise lisaelarve.

Tegevustulud suurenevad summas 42 289 eurot, lisatoetused või sihtotstarbelised eraldised.

Tegevuskulud suurenevad summas 52 289 eurot, toetused või sihtfinantseeringud suunatakse vastavate tegevusalade või hallatavate asutuste kulude katteks. Lisaks on ümber kvalifitseeritud Rõuge Põhikooli hoone seina remont summas 10 000 eurot.

Investeeringutegevuse kulud vähenesid 10 000 euro võrra (Rõuge Põhikooli hoone seina remont).

5. Muutis Rõuge Vallavolikogu 22.10.2019 määruses nr 16 „Rõuge valla arengukava 2019-2035+ ja eelarvestrateegia 2019-2023“ lisa 2 ja lisa 3 ning kehtestas uues sõnastuses lisa 2 „Rõuge valla arengukava tegevuste ja investeeringute kava 2022-2025+“ ja lisa 3 „Rõuge valla eelarvestrateegia 2022-2025“.

14. oktoobri volikogu istung oli vallavolikogu esimese koosseisu viimane istung.

Volikogu viimased neli aastat numbrites: alates esimesest istungist 26. oktoobril 2017 peeti kokku 51 istungit ning võeti vastu 114 määrust ja 393 otsust.

Rõuge vald pani enampakkumisele seitse vallale kuuluvat kinnistut

Rõuge vald müüb kirjalikul enampakkumisel seitse vallale kuuluvat kinnistut. Enampakkumine kestab kuni 29.11.2021 kell 14.00.

Viitina külas Kaupluse kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 88.

Registrios nr 2082841

Katastritunnus 69801:001:0838

Sihtotstarve: ühiskondlike ehitiste maa

Pindala 1206 m²

Alghind 45 000 eurot

Tagatisraha 450 eurot

Osavõtutasu 50 eurot

Krabi külas Pargiveere kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 89.

Registrios nr 9086650

Katastritunnus 86501:001:0387

Sihtotstarve: elamumaa

Pindala 4860 m²

Alghind 2500 eurot

Tagatisraha 50 eurot

Osavõtutasu 30 eurot

Varstu alevikus Pargikese kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 90.

Registrios nr 2975741

Katastritunnus 86501:003:0117

Sihtotstarve: üldkasutatav maa

Pindala 5781 m²

Alghind 4500 eurot

Tagatisraha 100 eurot

Osavõtutasu 50 eurot

Sadramõtsa külas Raja kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 91.

Registrios nr 19190550

Katastritunnus 69801:001:0900

Sihtotstarve: elamumaa

Pindala 2,03 ha

Alghind 30 000 eurot

Tagatisraha 300 eurot

Osavõtutasu 50 eurot

Misso alevikus Vallakeskuse haljasala kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 92.

Registrios nr 5375550

Katastritunnus 46801:001:0261

Sihtotstarve: üldkasutatav maa

Pindala 7655 m²

Alghind 4 000 eurot

Tagatisraha 100 eurot

Osavõtutasu 50 eurot

Vana-Nursi külas Vallamaa kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 93.

Registrios nr 1907741

Katastritunnus 91804:001:0099

Sihtotstarve: maatulundusmaa

Pindala 4,08 ha

Alghind 22 000 eurot

Tagatisraha 220 eurot

Osavõtutasu 50 eurot

Krabi külas Krabi kooli kinnistu

Müügitingimused ja enampakkumise läbiviimise tingimused: Rõuge Vallavolikogu 21.09.2021 otsus nr 94.

Registrios nr 2589541

Katastritunnus 86502:002:0096

Sihtotstarve: ühiskondlike ehitiste maa

Pindala 4,43 ha

Alghind 250 000 eurot

Tagatisraha 2500 eurot

Osavõtutasu 250 eurot

Infot kõigi enampakkumisel olevate kinnistute kohta saab majandusosakonna juhatajalt: Jane Liiv, tel 5328 4004, majandus@rauge.ee.

Enampakkumised viiakse läbi Rõuge Vallavolikogu 29.01.2019 määruse nr 1 „Rõuge vallavara valitsemise kord“ alusel.

Paberkandjal pakkumised esitada kinnises ümbrikus, millele on märgitud müügiobjekti nimi, hiljemalt 29. novembril 2021 kella 14.00ks Rõuge Vallavalitsuse aadressil Ööbikuoru 4, Rõuge alevik, 66201 Võrumaa.

Elektroniline pakkumine esitada digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile enampakkumised@rauge.ee (e-kirja teemareale pealkirjaks müügiobjekti nimi).

Rõuge valla valimistulemustest

17. oktoobril toimunud volikogu valimised on nüüdseks möödas: Rõuge vallas oli hääletajaid nimekirjas 4486, neist käis valimas 2812 inimest – meie valla valimisaktiivsus oli 62,7 %. Pabersedelil hääli anti 1498 ja e-hääli 1314.

Valimistel oli esindatud kokku kuus nimekirja, neist on 19-liikmelises volikogus esindatud viis: valimisliit Looime Koos (9 kohta), valimisliit Kimmäs Punt (5), Eesti Konservatiivne Rahvaerakond (3), valimisliit Rõuge 200 (1) ja Eesti Keskerakond (1).

Valimistulemuste põhjal said Rõuge vallavolikokku järgmised kandidaadid:

Katrin Pudersell (VL Looime Koos), Kalvi Kõva (VL Kimmäs Punt), Jaak Pähter (VL Looime Koos), Mati Kuklane (EKRE), Rein Loik (VL Looime Koos), Sirje Pärnapuu (VL Kimmäs Punt), Meelis Möttus (VL Looime Koos), Elar Kutsar (VL Kimmäs Punt), Siiri Saal (VL Looime Koos), Raul Ermel (VL Rõuge 200), Anneli Luisk (EKRE), Britt Vahter (VL Looime Koos), Tarvi Tuusis (VL Kimmäs Punt), Eimar Hallop (VL Looime Koos), Aigar Kalk (Eesti Keskerakond), Jaanus Kõiv (VL Kimmäs Punt), Erki Sok (VL Looime Koos), Jaan Pulk (EKRE), Tiit Niilo (VL Looime Koos).

Rõuge vald tunnustab! Aeg hakata mõtlema 2021. aasta tunnustuste peale

Nagu ikka, kogume ka selle aasta lõpus kõigi ettepanekuid nende inimeste kohta, kes oma selleaastase tegevusega on väärt Rõuge valla tunnustust: elutööpreemiat, aukodaniku tiitlit või aunimetust „Rõuge valla täht“. Kandidaatide esitamise tähtaeg on pühapäeval, 9. jaanuaril 2022, tunnustused antakse üle Eesti Vabariigi 104. aastapäeva pidulikult aktusel.

Valla tunnustusega väärtustame inimesi, aga miks mitte ka asutusi ja organisatsioone, kes on oma eriti pühendunud töö või tegevusega jäänud silma ja südamesse, aidanud kaasa oma kodukoha või valla elu edendamisele, teinud midagi enamat kui just peab, astunud sammukese kaugemale, ulatanud esimesena abistava käe ...

Aunimetust „Rõuge valla täht“ antakse välja üheteistkümnemes kategoorias:

- aasta kohaliku elu täht,
- aasta kultuurielu täht,

- aasta hariduselu täht,
- aasta külaelu täht,
- aasta keskkonnatäht,
- aasta sporditäht,
- aasta tähttegevõtja,
- aasta tõusev täht,
- aasta täheke,
- aasta seeniortäht,
- aasta tähttegu.

Lähemalt saab nende kõigi ja tunnustamise avaldamise tingimuste kohta lugeda valla kodulehelt aadressil rauge.ee/tunnustamine.

Tunnustuse avaldamise ettepanekuid ootame uue aasta 9. jaanuarini – võtke juba varakult aega, et märgata ja mõelda. Ettepanekuid saab esitada vallavalitsuse kinnitatud vormil e-kirja teel aadressile vald@rauge.ee või tavapostiga aadressile Ööbikuoru 4, Rõuge alevik, 66201.

Raamatupidajad Mõniste ja Varstu teenuskeskustes

Valla raamatupidajad on Mõniste ja Varstu teenuskeskustes reedel, 12. novembril: Mõnistes kell 8.00–10.30 ja Varstus kell 11.00–14.00. Rohkem infot finantsosakonna telefonil 785 9352.

Hääd Rõuge valla inimesed!

Uus Rõuge vald on tegevuses olnud neli aastat. Mul on väga hea meel, et vallavolikogu on teinud tõsist tööd ja otsustanud üle 500 eelnõu üle. On olnud otsuseid, mis vastu võetud ühehäälselt ja on ka otsuseid, mis pole saanud piisavalt volikogu toetust. Volikogu isikkoosseis on olnud eripalgeline ja seetõttu põhilistest asjadest arusaamised mõnikord risti vastupidised. Mul on kahju sellest, et teinekord läksid lahingud olematute teemade üle nii suureks ning isiklik solvumine kaalus üle kogu valla hetke ja tuleviku heaolu. Oli mis oli, seda me unustada ei saa, kuid me kõik saame teha oma asju teisiti ja paremini, et pääseks esile rohkem inimlikkust, et ei oleks vaenu, vaid eksisteeriks erimeelsused, et valla inimesed tunneksid ennast elanikena hoiutuna.

Esimese Rõuge vallavolikogu on minu hinnangul olnud kokkuvõttes julge investeerija ning edukas ühinemislepingu realiseerija. Mul on olnud suur vastutus olla volikogu esimees. Täna selle võimaluse eest volikoguliikmeid. Samuti kuuluvad siirad tänusõnad meie erinevatele komisjoni esimeestele ning suur kummardus komisjoni liikmetele väljastpoolt volikogu. Tänu teile on olnud otsused läbi kaalutud ja arutatud.

Vallavalitsus on olnud uuenduslikus olukorras kord suurema, kord väiksema pinge all, kuis ka vallavalitsus on saanud selle nelja aasta jooksul hästi hakkama kogu ühinemisjärgses virvarris.

Vallavanem Mailis Koger ja Rein Loik. Suur aitäh teile väga pingelisel ajal meeskonna juhtimise eest!

Valimised on läbi ja elanikud on otsused langetanud. Paljud kandidaadid tegid ennast nähtavaks erinevate meetmetega. Olen seda meelt, et iga hääl on tähtis, kuid taban ennast ikka ja jälle hääle kvaliteedi kohaselt mõttelt. Jah, me oleme paljuski materiaalse kallakuga, ning jääme meelde kas mütsi, prillide, musta jope, sinise auto või millegi käegakatsutava, kuid valimistel peab minu hinnangul meelde jääma mitte materiaalsed esemed, mis tekitavad emotsioone nagu jõulude ajal, vaid plaanide sügav sisu ja varasemalt tehtu. Selle tõttu pean enda jaoks oluliseks hääli, mis on antud hääst tahtest. Eks iga kandidaat ise teab, kuidas ja mismoodi ta selle nimel pingutas. Usutavasti lehe ilmumise ajaks on uus volikogu koosseis välja kuulutatud ning esimene volikogu istung ka peetud.

Soovin, et volikogu koosseis oleks nagu hea kõva juust, mis ei lähe ruttu hallitama, milles pole ettenägematuid auke ning mida on alati hea lauale panna.

Aigar Kalk
Rõuge valla
esimese
vallavolikogu
esimees

Abitaja – telefonipõhine nõustamis- ja suhtlemisteenus eakatele, üksikutele ja erivajadustega inimestele otsib vabatahtlikke.

Abitaja on telefonipõhine nõustamis- ja suhtlemisteenus eakatele, üksikutele ja erivajadustega inimestele. Viime kokku abivajajad ja vabatahtlikud abistajad, et pakkuda ennast üksi tundvatele inimestele võimalust suhelda ja olla seeläbi paremini ühiskonda kaasatud.

Kui tunned, et soovid aidata teisi, siis hakka Abitaja vabatahtlikuks! Sinu ülesandeks on läbi telefonisuhtluse (regulaarsed sõbrakõned abivajajaga) leevendada eakate ning erivajadustega inimeste üksildust ning vajadusel aidata leida vastuseid ka elukorralduslikele küsimustele. Suheldes erivajadustega inimestega ning eakatega on sul võimalus teha head, arendada enda suhtlemisoskusi ning leida uusi tänulikke sõpru.

Sobid hästi vabatahtlikuks, kui oled aus, kohusetundlik ja abivalmis.

Pakume sulle:

- toredaid uusi sõprussuhteid;
- väljakutseid ja põnevust igapäevaellu;
- positiivseid emotsioone teiste abistamisest.

Tagame, et teie omavahelised vestlused

on tasuta ja konfidentsiaalsed, arvestame sinu vajadustega ning soovi korral jagame tuge protsessis.

Huvi korral täida registreerimisankeet Abitaja koduleheküljel ning võtame sinuga peagi ühendust: www.abitaja.ee/vabatahtlik.

Lisainfo huviga kirjuta info@abitaja.ee või helista telefonil 6500 650.

Projekti taustast: Abitaja teenus käivitub Euroopa Liidu Sotsiaalfondi (ESF) projekti "Erivajadustega inimestele telefonipõhise nõustamis- ja suhtlemisteenuse väljaarendamine", projekti number 2014-2020.2.02.19-0274 raames. Projektiga käivitatakse hooldatavatele nende üksilduse ja sotsiaalse eraldatuse leevendamiseks telefonipõhine info-, nõustamis- ja suhtluskanal, mis vähendab hooldajate hoolduskoormust ja suurendab nende tööturul osalemise võimalusi.

Projekti viivad ellu Eesti Puuetega Inimeste Koda, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Hiiumaa vald ja Surts Koolitus OÜ.

Missos avati valla sünnipäevaks uuenenud teenuskeskuse ja sotsiaalkeskuse ruumid

Värskest remonditud hoones on ka eraldi sissepääsuga kogukonnasauna, millest Misso rahvas juba ammu puudust on tundnud. Sauna avamisel lõikas lisaks vallavanemale ja volikogu esimehele linti läbi Villu Tammistu – mees, kes on ilmselt kõige enam selle pärast südant valutanud, et missokatel oleks koht, kus tõeliste eestlaste kombel korralikult saunata. Fotod: Viivika Nagel

Pärast üheksa kuud kestnud renoveerimist avati 19. oktoobril Misso teenuskeskus, sotsiaalkeskus ja perearstipraksisalevikukeskel, samas majas rahvamaja ja raamatukoguga. Teenuskeskus ja perearstipraksis olid seal juba varem, uuendusena on sinna nüüd rajatud ka eraldi sissepääsuga sotsiaalkeskuse ruumid.

Värskest remonditud ruumides seavad end sisse Misso sotsiaalkeskuse seitse elanikku ja kaks töötajat, Misso perearstipraksis ning kolm valla töötajat: raamatupidaja, sotsiaaltöö spetsialist ja sotsiaalhooldustöötaja. Lisaks saab teenuskeskuses kokku leppida aegu kohtumiseks teiste vallaametnikega, selleks on seal nüüd olemas sobivad töökohad.

Teenuskeskuse ja sotsiaalkeskuse vahel sõbralikult jagatud ruumid pakuvad ka kogukonnale mitmeid võimalusi: kaugtöökohti saab rentida nii pikemateks kui lühemateks perioodideks, seminariruumi pakutakse kasutada mitte ainult valla koosolekute pidamiseks, aga ka kohalikele ühendustele ja seltskondadele, kel selleks vajadus: korteriühistud, MTÜ-d jne.

Rõuge valla sotsiaalosakonna juhataja ja vallavalitsuse liige Triinu Õispuu räägib, et tema unistustes võiks keskuse avalikus seminariruumis seada end sisse kogukonna ärksad esindajad, kes täidaks selle eakate päevakeskuse sarnaste tegevustega. Olgu selleks siis lihtsalt suhtlemine, aktiivsed tegevused, üksteiselt õppimine või põlvkondadevahelise suhtluse elavdamine. Eriliselt oodatud on tegevused, mis tooks kodust välja ka väarikas eas meesterahvad. On keegi kirglik kabe- või malehuviline, tegeleb põneva hobiga, mida teistele tutvustada? Triinu kutsub kogukonda üles igasuguseid tegevusi algatama ja oma ideedega julgelt valda pöörduma!

Missokad ja sotsiaalkeskuse elanikud saavad rõõmustada elektrikerisega kogukonnasauna üle – nüüd on neil taas võimalus käia saunas. Juba aastaid on aleviku rahvas sellest puudust tundnud ning saunas on käidud sotsiaaltöötaja abiga kas Vastseliinas või kokkuleppel kohalike elanikega kellegi pool kodus. Sauna kasutamiseks seatakse

sisse graafik, oma sooviga sauna minna tuleb pöörduda Misso piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti Marika Heinvee poole.

Misso sotsiaalkeskuses on kohti 12 elanikule, neist on praegu täidetud seitse. Nii töötajad kui elanikud saavad nüüd nautida varasematest väga palju paremaid elu- ja töötingimusi. Peamist kergendust toob see, et enam ei pea ahjupuid tassima ega ahjusid kütma, toad on soojad ja soojapidavad aasta läbi. Lisaks asub keskus nüüd samas hoones rahvamaja ja raamatukoguga, tänu sellele on sotsiaalkeskuse elanikel parem ligipääs nii kohalikele kultuurisündmustele kui lugemisvarale.

Keskuse kahe korruse vahel saab liikuda invatööstukiga, mis sobib nii liikumiskeskustega inimeste, kiirabi klientide kui kauba transpordiks. Maja tagumise sissepääsu juures on invapandus, seega saavad keskusse ja perearsti juurde mugavalt sisse ka rulaatoriga liikuvad inimesed.

Misso sotsiaalkeskuses ja teenuskeskuses on kahel korrusel ruumi kokku ligikaudu 500 ruutmeetrit ning valla majandusosakonna juhataja Jane Liiv teatas, et ehitus läks maksma 655 000 eurot.

Rohkem infot kaugtöövõimaluste kohta Misso teenuskeskuses saab valla arendusosakonnast (arendusjuhataja@rauge.ee).

Kõik, kes tunnevad huvi elamiskoha vastu Misso sotsiaalkeskuses, palume võtta ühendust Misso piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti Marika heinveega (missosotsiaal@rauge.ee, 5340 3744).

Kas usud, et laste kasvatamine on lihtsam, kui õpid keelamise asemel kuulama?

Tule Gordoni perekooli ja koge seda ise!

Kohtume Rõuge noortekeskuses üks kord nädalas kell 17–20:

- 27. oktoober (kolmapäev)
- 2. november (teisipäev)
- 11. november (neljapäev)
- 16. november (teisipäev)
- 25. november (neljapäev)
- 3. detsember (reede)
- 8. detsember (kolmapäev)
- 14. detsember (teisipäev)

Osalemiseks registreeru:
5916 5099
laivi@rauge.ee
Laivi Org, psühholoog

PEREKESKUS SINA JA MINA KOOSTÖÖKESKUS

Haanja noored osalesid projektide kirjutamise maratonil

Hanna-Liisa Sarik, Merili Mari Utsal ja Dimitra Giannakaina on need noored, kes said inspiratsiooni Erasmus+ programmi raames toimunud Gruusia noortevahetusest „Outdoor also can be home“ (tlk „Ka õues võib olla kodu“). Augusti lõpust alates on nad planeerinud noortevahetust, mis oleks nende enda nägu. Noored leidsid, et nad tahaksid saada rohkem teadmisi füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise kohta ning kuidas see mõjutab nende igapäevaste valikute tegemist.

Sarnaselt eespool mainitud noortele kogusid ka Haanimaa noored indu ja pealehakkamist läbi rahvusvahelise noorsootöö. Miia Heleene Utsal ja Sirlen Vodi olid veendunud, et kuna armastus oma kodukoha kultuuri ja kogukonna vastu on suur, otsustavad nad kirjutada hoopis Euroopa Solidaarsuskorpusesse projekti, mis keskendub kohalikus kogukonnas esile kerkinud probleemi lahendamisele. Ideede rohkuse tõttu juhtus nii, et esitamisele läks hoopis kolm projekti.

Miia Heleene veab eest projekti nimega „Kuuhnlumisõ vägi“, mille põhiliseks eesmärgiks on korraldada kogukonnafestival. Festivaliga loodame arendada kogukonna omavahelist suhtlust ja koostööd. Sirleni südamesooviks on see, et Haanimaa noored oleksid rohkem kursis kodukoha kultuuri,

looduse ning sellega, mida Haanimaa neile pakkuda suudab. Lähtuvalt Sirleni soovist sündiski projekt: „Haanimaa kultuuriline järjepidevus“. Lisaks esitasid noored koostöös kohaliku noorsootöötajaga Erasmus+ noorte osalusprojekti.

Noored on saavutatud tulemusega rahul: sedavõrd lühikese ja intensiivse aja jooksul jõudsid nad osaleda projektiväljakutses ning enda tegemiste ja kooli kõrvalt täita ja esitada ka projektitaotluse. Väljakutses osalemine ja projekti tegemine arendas teistega arvestamist, vastutuse võtmist ja julgust kaamera ees rääkida. See parandas suhtlemis-, asjaajamis-, ajaplaneerimis- ja eneseväljendusoskust. Lisaks said Merli ja Miia juurde video monteermise oskusi.

Teistele noortele soovitavad nad projekti planeerides mõelda, miks nad seda projekti teha tahavad ja mis võimaldab neil projekti enda jaoks edukalt läbi viia. Lisaks tuleb anda ja planeerida aega projekti kirjutamise faasis, sest kirjutamine on oodatust mahukam ning projekti partneritega tuleb võtta ühendust juba idee faasis, sest suhtlus partneritega võtab aega.

Mariann Toots
Haanja noortemaja noorsootöötaja

Rõuge projektikirjutajad – naiskond Inner rhythm.
Foto: Merli Mari Utsal

Projekti sisendi kogumine Haanimaa kogukonnalt.
Foto: Mariann Toots

Rõuge Noorsootöö Keskuse uus aasta

Rõuge Noorsootöö Keskus tähistas septembris oma kolmandat sünnipäeva. Selle aja jooksul on noorsootööalane koostöö meie vallas jõudnud tasemele, kus ülevallaliselt toimuvad vaheajalaagrid, väljasõidud, malevad ja projektid ning tänaseks võime julgelt väita, et noored käivad valla erinevates noortekeskustes, hoolimata piirkonnast. Noortekeskuste tegemisi on juhtinud erinevad noorsootöötajad, kes on tulnud meile nii lähedalt kui kaugelt. Tänaseks on meie kollektiiviga liitunud mõned uued näod, kes ennast kohe ka veidi tutvustavad.

Rõuge Noorsootöö Keskuse juht Jaanika Orav: „Leian, et Rõuge valla noorsootöö on eeskujuks ja positiivseks näiteks paljudele piirkondadele Eestis ning lisaks hindab koduvald noorsootöö panust kogukonna arengusse. Minu jaoks on meeldiv väljakutse kujundada Rõuge Noorsootöö Keskuse arengut ning anda enda panus noore keskuse arengule.“

Värske Rõuge noorsootöötaja Helerin Leemets: „Olen rõõmsameelne hakkaja ning mulle meeldib teha loovaid tegevusi. Noortega töötamine on olnud minu unistus juba põhikooli lõpust saati ja nüüd on aeg see unistus teoks teha.“

Nursi noorsootöötaja Jaanika Vichtepal: „Minu jaoks on noorsootöö üks põnev väljakutse ning sõit nagu ameerika mägedel, kus saab iga päev kogeda midagi uut. Teen oma tööd südamega, püüan kuulata noori ning olla noorte jaoks olemas.“

Ruusmäe ja Misso noorsootöötaja Agneta Paloveer: „Minu jaoks on noorsootöö uus ja huvitav väljakutse. Arvan, et saan

noorsootöötajana palju uusi kogemusi ning õpin Rõuge valla piirkonna noori rohkem tundma. Olen põnevil ja hakkamist täis!“

Mõniste noortekeskuse noorsootöötaja Rena Arhipov: „Minu suurimaks rõõmuks on töötada koos erinevas vanuses noortega. Püüan olla noortele jõu ja nõuga abiks igas asjas.“

Varstu noorsootöötaja Monika Kuuba: „Püüan seista noorte mõtete ja huvide eest, lähen kaasa nende lennukate ideedega ning aitan neid igal võimalusel realiseerida.“

Haanja noortemaja noorsootöötaja Mariann Toots: „Hindan väga rahvusvahelise noorsootöö mõju noorte omaalgatusele. Mida aeg edasi, seda paremini saan aru, kui tähtis on Haanimaa kultuur ning seal elavad inimesed. Seepärast oleme noortega võtnud suuna panustada omaalgatuslikult kohalikkude kogukonda.“

Meie majade noorsootöötajad ootavad noori erinevatesse majadesse tegevustest osa võtma ning igapäevast informatsiooni noortemajade lahtiolekuaegade ja tegemiste kohta leiab meie Facebooki, Instagrami ja rntk.ee lehelt.

Jaanika Orav
Rõuge Noorsootöö Keskuse juht

Maailma esimene Võro-Seto NoorteFEST toimus Varstus!

3. ja 4. septembril tulid Võro- ning Setomaa noored kokku Varstu Kultuurikeskusesse, et pidada maha üks väike täis festival. FESTi peakorraldajate Kadri Laube ning Kristi Valsi idee oli koondada ühe maakonna kahe eraldi seisva kultuuriruumi noored ning kaasata neid ka korraldustiimi, et koostöös saaks sündida eestkätt noori kõnetav festival. Festivali tegigi eriliseks just see, et noored said ürituse korraldamisel päriselt kätt proovida. Näiteks valgustasid lava Joosep Kurmi eestvedamisel kohalikud noored, FESTi teist päeva hõlmavat Arvamushommikut korraldas Eliisabet Raju ning ürituse ettevalmistusel olid abiks veel mitmed kohalikud noored.

Lisaks orienteerumisele ning teatri-, tänavakunsti- ja rütmika töötubadele said noored nautida vinget kontsertšouid nii kohapeal kui ekraani vahendusel. Lava(de) l astusid üles nii nooremad kui vanemad, võrukesed kui setod, kohalikud ja kaugemad. Noori pani trumme taguma ning hoidis kogu õhtu koos esinejatega ohjas Reigo Ahven. Esimesena kütsid saali kuumaks USA ning Mani saarte muusikaga Elizabeth Davidson-Blythe ja Daniel Quayle, seejärel hittis ABBA läbi Võru gümnaasiumi noorte ning edasine õhtu kulges Andres Palli, Kraavijämmi,

Toomas Valgu ja ansambel Drifti muusika saatel. NoorteFESTi esimesele päevale pani punkti filmiõhtu, kus sai kaeda kohalike režissööride loomingut lühifilmide näol. Kesköises kultuurikeskuses linastusid Anna Hints „Jää“ ning Kerli Kirch Schneideri „Virago“.

Festivali teise päeva lõukas kultuurikeskusest otseülekandes käima Arvamushommik „Kirriv ilm – puult ja vasta“, mida modereerisid üheskoos Inga Lunge ning Eliisabet Raju. Arvamushommikul vesteldi ka kultuuriruumi ühildumise, teistest erinevuse ning kodukoha armastuse teemadel. Noori inspireerisid Zoomi teel Egert Kanep, Sandra Raju, Katre Kirch Worth, Kerli Kirch Schneider, Anna Hints, Evelin Leima ja Markus Truup.

Kogu festivalil otseülekandes filmitud materjal (ka arvamushommik) on järelvaadatav I Võro-Seto Noortefesti Facebooki lehel ning esimesel õhtul üles astunud artiste saab kuulata järgi ka Varstu kultuurikeskuse YouTube'i kanalil.

Eliisabet Raju
Mehkamaa juurtega
Arvamushommiku korraldaja

Kutse kuni 15-aastaste laste hooldajatele – sotsiaalse rehabilitatsiooni infopäev

Sotsiaalkindlustusamet koostöös Papaveri meeskonnaga kutsub 0–15-aastaste laste hooldajaid (vanemad ja teised lapsele lähedased inimesed) sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust (SRT) tutvustavale infopäevale.

Infopäev toimub Võrus neljapäeval, 4. novembril kell 10.00–13.30.

Toimumiskoht: Tartu tänav 25 (4. korruse saal)

Ühineda saab ka Zoomi vahendusel.

Infopäeva eesmärgiks on suurendada 0–15-aastaste laste hooldajate teadlikkust sotsiaalse rehabilitatsiooni teenusest üle-eestiliselt ning anda ülevaade SRT-st: teekond teenuseni ning mida saab rehabilitatsioonimeeskond teha koos kliendiga.

Registreerimislingid ning rohkem infot leiad Facebooki üritusest „Võru infopäev - mis on sotsiaalne rehabilitatsioon?“ või Papaveri kodulehelt: www.papaver.ee/meist/projektid.

Tasuta gripi vastu vaktsineerimine 65-aastastele ja vanematele

Kõik 65-aastased ja vanemad inimesed oodatud saama tasuta gripivaktsiini (sh need, kes saavad 65 veel enne selle aasta lõppu). Sel sügisel saavad üle 65-aastased inimesed esimest korda riigi kulul end gripi vastu vaktsineerida. Erakliinikutes tasuline vaktsineerimine juba käib, riigi tellitud gripivaktsiinid on juba jõudnud või kohe-kohe jõudmas ka kõigi perearstideni – võtke ühendust ja uurige järele.

Meie valla perearstide kontaktid leiata aadressilt rauge.ee/perearstid.

Ühtlasi ootavad meie valla perearstid endiselt ka kõiki COVID-19 vaktsiini huvitatud patsiente kontakti võtma!

COVID-19 vaktsiini tõhusust doose pakutakse nii perearstikeskustes kui teistes vaktsineerimispunktides üle Eesti

Alates oktoobri keskpaigast on kõigil üle 65-aastastel inimestel, hooldekodude elanikel ning tervishoiu-, sotsiaal- ja haridustöötajatel võimalik saada COVID-19 vaktsiini tõhusust doosi. Eakaid vaktsineeritakse eeskätt perearstikeskustes, aja broneerimiseks tuleb võtta ühendust oma perearstiga.

Tõhusust doosi on võimalik saada ka kõigis eelregistreerimiseta vaktsineerimispunktides, üleriigilise digiregistratuuri kaudu praegu veel kolmandaks doosiks aega broneerida ei saa.

„Uuringud on näidanud, et aja jooksul nii vaktsineerimise kui läbipõdemise teel saadud immuunsus nõrgeneb, eakatel rohkem ja kiiremini kui alla 65-aastastel. Seetõttu soovime kõigil eakatel, kes on vähemalt 65-aastased ja kellel on esmasest vaktsineerimiskuurist praeguseks juba enam kui kuuskuud möödast, COVID-19 vaktsiini tõhusust doosi,“ ütles immunoprofülaktika ekspertkomisjoni liige, professor Irja Lutsar. „Meie oma Eesti andmetest näeme, et kõigi kasutatud vaktsiinide tõhusus raske haiguse ja surmade ennetamisel on endiselt väga hea. Seega on tõhusust doosidest veelgi olulisem, et võimalikult palju inimesi oleks saanud esimesed ja teised doosid.“

Eakatele pakutakse tõhusust doose eeskätt perearstikeskustes. „Perearstikeskused on Eestit kõige ühtlasemalt kattev ja kodulähedasem tervishoiuvõrgu osa, mille toel oleme saanud pakkuda inimestele võimalikult kodulähedast vaktsineerimist. Selleks, et tõhusust doosi saamine oleks eakatele võimalikult mugav pakume ka tõhusust doose ennekõike perearstikeskustes,“ ütles sotsiaalministeeriumi terviseala asekancler Heidi Alasepp.

Eesti Perearstide Seltsi juht dr Le Vallikivi sõnul julgustavad perearstid kõiki, kes ei ole end veel vaktsineerinud, võtma ühendust perearstikeskusega, et panna esimesel võimalusel aeg kirja. „Koroonaviirus on vaktsineerimisega välditav ja praktika näitab, et eakad haigestuvad raskelt,“ ütles dr Le Vallikivi. „Samuti juhin tähelepanu, et ka gripivaktsiin on sellest aastast eakatele tasuta ja seda võib manustada samal päeval kui COVID-19 vaktsiini. Juhul, kui COVID-19 vaktsiin on veel tegemata, siis soovime lahendada see mure ühe arstil käiguga.“

Riskirühmadega töötavate inimeste vaktsineerimine:

- Tervishoiutöötaja pöördub vaktsineerimiseks oma tööandja poole.
- Koolitöötajate vaktsineerimist korraldab kooliõde, kes vaktsineerib ise või suunab lähima vaktsineerija juurde.

Vaktsineerimiseks võta ühendust oma kooliõdega, kes annab edasised juhtnöörid.

- Lasteaedade, huvikoolide ja kõrgkoolide töötajad saavad tõhusust doosi teha lähimas vaktsineerimiskeskuses.

- Sotsiaalvaldkonna töötajad pöörduvad üldjuhul oma maakonna vaktsineerimiskeskusesse. Hooldekodude töötajaid vaktsineerivad hooldekodu õendusteenuse osutajad.

Need riskirühmadega töötavad inimesed, keda tööandja suunab lähimasse vaktsineerimiskeskusesse, peaksid aja broneerima telefoni teel või raviasutuse digiregistratuuris. Üleriigilises digiregistratuuris praegu veel kolmandale doosile aega panna ei saa.

Teistel vaktsineerimiskuuuri läbinud alla 65-aastastel inimestel kiiret vajadust tõhusust dooside saamiseks ei ole, sest neil on COVID-19 raske haiguskulu risk reeglina madal. Alates 18. eluaastast võib immunoprofülaktika ekspertkomisjoni hinnangul tõhusust doosiga vaktsineerimist võimaldada üldjuhul mitte varem kui kaheksa kuu möödumisel esimese vaktsineerimiskuuuri läbimisest, arvestades ka teisi riskifaktoreid. COVID-19 läbipõdenud ja ühe või kahe doosiga vaktsineeritutele või korduvnakatunutele pole tõhusust doos praeguste teadmiste juures vajalik.

Sõltumata sellest, millise vaktsiiniaga on tehtud esmane vaktsineerimiskuur, kasutatakse tõhusust doosina Pfizer/BioNTech vaktsiini Comirnaty, mis on saanud selleks heakskiitu Euroopa Ravimiametilt. Tõhusust doosi järgsed kõrvalnähud on sarnased neile, mis esinevad esimese ja teise doosi järel. Kõige sagedamini võivad tekkida süstekoha reaktsioonid ehk valu, punetus, turse. Samuti võib tekkida peavalu, liigesvalu, lihasvalu, palavik, külmavärinad, väsimus, halb enesetunne. Kõik need on üldjuhul kerged, mööduvad ja neid saab leevendada valu- ja palavikuvastandajatega – ibuprofeeni, paratsetamooliga. Praeguste andmete alusel on tõhusust doosi järel esinenud kõrvaltoimete sagedus olnud veidi suurem kui teise doosi järel.

Üleriigilises digiregistratuuris praegu veel kolmandale doosile aega panna ei saa, aega saab broneerida telefoni teel või raviasutuse digiregistratuuri kaudu. Samuti on võimalik minna lähimasse eelregistreerimiseta vaktsineerimispunkti. Infot nende kohta leiab: www.vaktsineeri.ee/covid-19/lahe-naktsineerima/ või helistades riigiinfo telefonil 1247.

Valitsus leppis kokku uutes COVID-19 kriisi lahendamise meetmetes

Stenbocki maja, 19. oktoober 2021 – Valitsus leppis täna põhimõtteliselt kokku uutes kontrollmeetmetes ja toetustes, et leevendada haiglate ülekoormust ja paremini ohjeldada koroonaviiruse epideemilist levikut. Täiendavad kontrollmeetmed kehtestatakse ajutiselt esmaspäevast, 25. oktoobrist kuni 10. jaanuarini 2022.

Rangemaks muutub maskikandmise kohustus, mittevaktsineeritud täiskasvanutele piiratakse muu hulgas ligipääsu meelelahutusele, kultuurile, tootlustasutustes kohapeal söömisele-joomisele. Toetust kriisiga toimetulekuks hakkavad saama haiglad. Vaktsineerimistempo tõstmiseks hakkavad toetust saama perearstikeskused ja kohalikud omavalitsused.

„Epidemioloogiline olukord Eestis on väga kriitiline ning elude päästmiseks on praeguseks kõik Eesti haiglad olnud sunnitud plaanilist ravi piirama,“ ütles peaminister Kaja Kallas. „Selleks, et vältida kriisilukorra edasist halvenemist, leppis valitsus põhimõtteliselt kokku abinõudes, millega kaitsta ühiskonna ja haiglavõrgu toimimist ning soodustada vaktsineerimist.“

Rangem kohustus kanda avalikes kontrollimata siseruumides maske

Valitsus sätestab, et avalikus nakkusohu suhtes kontrollimata siseruumis tuleb hakata kandma maske ning enam ei piisa senisest suu ja nina katmisest.

Lisaks annab valitsus tungiva soovitus kanda alates 12. eluaastast maske ka korraldatud tegevuste puhul, kus kontrollitakse vaktsineeritust või haiguse

läbipõdemist. See puudutab näiteks kino, teatrit, kontserti.

Koroonaviiruse levikut takistavad ainult meditsiinilised või nendega võrdsustatud maskid, mistõttu soovib valitsus inimestele kasutada üksnes neid.

Kontaktide vähendamine

Ettevõtjad peavad tagama kaubandus- ja teeninduspindadel hajutatuse. Kaubanduskeskuste üldkasutatavatel pindadel olevad istumis- ja mängualad on soovitatav sulgeda.

Valitsus soovib tungivalt nii vaktsineeritud kui vaktsineerimata inimestel jääda võimalusel kodutööle.

Vaktsineerimata inimeste kaitsmise kontrollmeetmed

COVID-tõendina jäävad kehtima üksnes vaktsineerimist või COVID-19 haiguse läbipõdemist kinnitavad tõendid.

See tähendab, et inimesed, kes pole COVID-i vastu vaktsineeritud või haigust läbi põdenud, ei saa enam osa võtta korraldatud tegevustest, kus COVID-tõend on nõutav.

Piirang hõlmab sportimist, treenimist, noorsootööd, huvitegevust, huviharidust, täienduskoolitust ja täiendõpet, samuti spordivõistluseid ning spordi- ja liikumisüritusi, avalikuks kasutamiseks mõeldud saunasid, spaasid, basseine, veekeskuseid ja ujulaid, avalikke koosolekuid ja üritusi, konverentse, teatrit, kontserte, kino, muuseume, näitusasutusi, meelelahutusteenuse osutamist, toitlustusteenusteid.

Toetused vaktsineerimise edendamiseks ja haiglatele kriisiga hakkamasaamiseks

Toetusmeede haiglatele

Valitsus toetab ettepanekut tõsta COVID-19 patsiendi voodipäeva eest makstavat lisatasu haiglatele 75 protsendi võrra. Meede kehtib oktoobrist detsembrini 2021.

Toetus haiglatele läheb maksma 11,79 miljonit eurot ja selle katmine planeeritakse Haigekassa reservkapitalist, mis tuleb uuel aastal taastada.

Toetused perearstikeskustele

Valitsus eraldab sihtotstarbelisse reservi 5 miljonit eurot perearstikeskustele tulemustasude maksmiseks 60+ vanuserühmas suurema vaktsineerituse taseme saavutamiseks. Sotsiaalministeerium töötab koos Eesti Haigekassa ja Eesti Perearstide Seltsiga välja toetuse täpsemad kriteeriumid.

Lisaks toetab valitsus ettepanekut maksta perearstikeskustele täiendavat tasu kuni 120 vaktsineerimise korra kohta nädalas nimistu

põhiselt tavahinnaga 5,30 eurot, alates 121 süstist kasvav tasu iga süsti eest kahekordseks ehk 10,60 eurot. Analoogne täiendava tasu maksmine kehtiks ka kooliõdedele. Meede kehtib kuni 30. novembrini 2021. Toetuse kulu on hinnanguliselt 415 000 eurot ja selle katmine on planeeritud haigekassa eelarvest.

Kaheastmeline toetusmeede kohalikele omavalitsustele

Kohalikkude omavalitsust, kes suurendab elanike hõlmatust vaktsineeritusega võrreldes 1. oktoobri seisuga +10 protsenti, toetatakse 5 euroga iga vaktsineeritud elaniku kohta. Teise astmena makstakse kohalikele omavalitsustele toetust 5 eurot iga vaktsineeritud elaniku kohta täiendavalt ka siis, kui täiskasvanud elanikkonnast on täisvaktsineeritud vähemalt 80 protsenti.

Meede kehtib aasta lõpuni ning selleks kulub ligikaudu 11,5 miljonit eurot.

Valitsus plaanib uuendatud COVID regulatsiooni korralduse heaks kiita lähiajal.

TASUTA UJUMINE VÄIMELAS

Rõuge valla täiskasvanud elanikele!

Igal neljapäeval kell 19.45–20.30 on broneeritud kõik neli rada.

Rõuge–Säna–Nursi buss väljub Rõugest kell 18.40 (pilet 2€).

Ole kriisiks valmis!

Sügise edenedes muutuvad päevad järjest lühemaks ja pimedamaks ning ilmad jahedamaks. Sellistes oludes võib iga väiksemgi kriis lihtsasti tõsiseks hädaolukorraks kasvada ja ohtu võivad sattuda inimeste vara, tervis või lausa elu. Et ohte ennetada peab kriisideks valmistuma. Arvestama peab reaalsusega, et mida ulatuslikum on kriis, seda kauem tuleb riigi abi oodata. Igaüks peab tegema ettevalmistusi arvestusega, et abi ei pruugi nendeni jõuda nädal aega. Näiteks võib sellise olukorra põhjustada pikaajaline lumetorm, mis toob kaasa elektrikatkestusi ja paksu lund ning murdunud puid täis teid. Siis tulebki võimalikult kaua iseseisvalt oma kodus hakkama saada. Mõned inimesed on olnud eksiarvamusel, et meil kriise ei juhtugi. Vastupidist tõestas 2019 oktoobri lõpus Kagu-Eestit tabanud torm, mis puudutas meiegi valda üsna valusalt. Praeguse koroonaviiruse levikuga seotud olukorrad on samuti pannud inimesi kriiside võimalikkusse tõsisemalt suhtuma.

Mitmeid päevi või isegi nädalaid kestvateks kriisideks valmistudes tasub teada, et riik, kohalik omavalitsus ja erinevad ametkonnad teevad kõik endast oleneva, et elanikele abi anda. Esmajärjekorras püütakse aga jõuda nendeni, kes iseseisvalt kuidagi toime ei tule. Nendeks on näiteks üksi elavad eakad või raske kroonilise haigusega inimesed.

Elanikkonnakaitses eest seisva asutusena on Päästeamet välja andnud erinevaid käitumisjuhiseid, kuidas kriisiks valmistuda. Varuda tuleb toitu, jooki, vajalikke ravimeid ning muid esmaabivahendeid. Varu tuleks aeg ajalt uuendada, sest kriisi juhtumiseni võib minna mitu aastat. Kuid tuleb meeles pidada, et iga päevaga kriisi vallandumise tõenäosus suureneb. Seepärast tasuks mõelda, mis saab, kui ühel päeval ei ole vett, elektrit, sidet ega kütet, väljas on miinus 20 kraadi külma ja abi jõuab kohale alles mitme päeva pärast. Kriis tuleb alati ootamatult ja võimalikult laialt tuleb läbi mõelda, kuidas me tegutseme kui teenused, millega me iga päev harjunud oleme, ühel hetkel lihtsalt ära kaovad ning raske on saada

infot toimuva kohta.

Abikaugemates piirkondades olevate maamajade omanikel soovitatakse mõelda, et kas ikka on mõistlik ahi või pliit välja lammutada ja täielikule elektriküttele üle minna. Korteriühistu võiks soetada elektrigeneraatori, millega elektrikatkestuse ajal maja tsirkulatsioonipumpasid või autonoomset katlamaja töös hoida. See oleks kasulik investeering aastakümneteks.

Soovitan kindlasti tutvuda tasuta mobiilirakenduse „Ole valmis!“ kaudu üksikasjalike olukorrapõhiste käitumisjuhistega. Rakendus töötab ka ilma internetita. Vaata info ja äpi alla laadimise võimaluste kohta www.olevalmis.ee. Vajaliku juhiseid saab kriisi ajal ka kodulehelt www.kriis.ee. Päästeameti eesmärk ei ole teha ettekirjutusi, mida igaüks endale täpselt koju ostma või kuidas käituma peab. Soovime ärgitada eeskätt läbi mõtlema, kuidas me kriisilukorras käitume ja iseseisvalt hakkama saame. Arutage kriisistsenaariumid läbi koos pere, sugulaste, naabrite ja sõprade ehk kõigiga, kes võivad teie abi vajada või seda ise pakkuda saavad.

Jean Tamm
Lõuna päästkeskuse Mõniste
päästekomando pealik

Näide sellest, kui suur võiks olla ühe inimese nädalane kriisivaru.

Prügi põletamine saastab õhku ja ohustab inimeste tervist

Sügis toob kaasa jahedad ilmad ja koos sellega kütteperioodi alguse. Sooja saamiseks tehakse kodustes küttekolletes tuld ning mõnes majapidamises visatakse lisaks küttepuudele ahju ka jäätmeid. Nii aga teha ei tohi, sest olmejäätmete põletamine saastab õhku.

Kodusesse küttekolde, olgu see siis kamin, pliit, ahi või katel, sobib ainult puhas kuiv puit. Selline küttematerjal põleb kõrgemal temperatuuril ning tekitab vähem tuhka ja lenduvaid saasteaineid. Tulehakatuseks sobib üksnes kiletamata papp või paber.

Sobimatu küttematerjal: niiske või töödeldud puidu või lausa jäätmete põletamisel tekivad tervisele ohtlikud peened osakesed ja vingugaas. Plastjäätmete põletamisel lenduvad aga eriti mürgised saasteained (nt dioksiinid ja furaanid), mis võivad põhjustada vähktõbe, väärarenguid ja arengupeatust. Korstna kaudu õhku lendunud saasteained langevad maapinnale ning vette, kust need omakorda liiguvad edasi toidulauale, kui sööme oma aias kasvatatud saadusi.

Dioksiinid on silmale nähtamatud ja nende mõju inimese tervisele ei avaldu kohe. Võib minna aastaid, enne kui haigusnähud ilmnevad. Peale välisõhu jõuavad saasteained ka siseõhku, suuremas koguses näiteks siis, kui pikka aega kütmata ahi või pliit suitsu sisse ajab. Põlemisel tekkinud peened tahmaosakesed võivad aga soodustada

südame-veresoonkonna ja hingamissüsteemi haigusi.

Välisõhu kvaliteedi mõõtmistest selgub, et õhukvaliteet halveneb peenosakeste tõttu just kütmisperioodi algul ning seda eelkõige ahiküttega piirkondades. Suits ei randa kaugele, madalatest korstnatest väljunud suits ning suur osa saastest langeb maha sealsamas piirkonnas, sest külmal ajal on hajumistingimused halvemad. Kütteperioodil võib peenosakestest põhjustatud õhusaaste küündida ahiküttega piirkondades tasemele, mis on võrreldav liiklusest tuleneva saastega tiptunnil suure magistraali ääres.

Saasteainete vähendamiseks tuleb kütmiseks kasutada ainult kuiva puitu. Niisked küttepuud ei sütti ahjus korralikult ning süttimisfaas venib märksa pikemaks – see omakorda suurendab vingugaasi ja peenosakeste arvukust õhus. Niiske puidu kasutamine tähendab ka seda, et osa soojusest läheb raisku, sest osa energiat kulub puidu kuivatamisele.

Tuli tuleks süüdata ahjus alati ülevalt ja kui võimalik, siis halud laduda restina. Nii põlevad puud palju kõrgemal temperatuuril ja keskkonda eraldub vähem saasteaineid. Kuna ahjuukse avamisel paiskub saasteaineid ka tupp, siis peaks ust avama võimalikult harva.

Suurem kogus papi- ja paberijäätmeid on põletamise asemel mõistlik hoopis

Kuusakoski kutsub üles enne novembri lõppu kodu vanaelektronikast puhastama

Kuusakoski ja Telia eestvedamisel toimub novembri lõpuni kestev ulatuslik kampaania Nutijaht, mille eesmärgiks on ka sinu kodukandist kokku koguda prügina seisvad väikeelektronikaseadmed ning tõsta inimeste teadlikkust elektronikajäätmete sorteerimise tähtsusest.

Kuusakoski lähima teeninduspunkti leiad hõlpsasti üles, sest neid on üle Eesti 11: Jõhvis, Narvas, Paides, Paldiskis, Pärnus, Rakveres, Raplas, Tallinnas, Tartus, Viljandis ja Võrus.

Eestis tuuakse iga päev turule suurusjärgus 50 tonni elektronikat, mis kõik muutub lõpuks kasutuna seisvaks, keskkonnale koormaks ning oma aja ära elanud vanaelektronikaks – telefonid, tahvelarvutid, nutikellad, arvutid, laadijad, kõrvaklapid jms. Euroopas on igas majapidamises keskmiselt 72 elektri- ja elektronikaseadet, millest 11 on katki või pole enam kasutusel. Eelmisel aastal tekkis maailmas keskmiselt 7,5 kg e-jäätmeid inimese kohta, aastaks 2030 on see kasvanud juba 9 kg peale inimese kohta.

„Sellised seadmed on tarvis kindlasti õigesti käidelda, et midagi ei satuks olmeprügisse ega loodusesse. Kui elektronikajäätmeid ei töödelda vastutustundlikult, siis raiskame ressursse, ohtlikud ained saastavad mulda, reostavad vett ja jõuavad toiduahelasse,“ ütles Kuusakoski juhatuse esimees Urmo Viisitamm. „Vaatasin ise ka kodus ringi, meil on kolme lapsega peres kokku 15 mobiiltelefoni, neist seadmetest paljud on aga kasutuskõlbatud. Seetõttu tõin ka ise sellised seadmed käitlemisele. Elektronilised jäätmed on kõige kiiremini kasvav prügilii ja Kuusakoskis oskame vanaelektronika õigesti ümber töödelda.“

Kuusakoski on Eesti suurim ringlussevõtuteenuste pakkuja ja Skandinaavia suuremaid elektronikakäitlejaid. Kuusakoski käitleb aastas juba praegu 1200 tonni vanaelektronikat. Inimesed saavad üle Eesti Kuusakoskisse prügiks muutunud väikeelektronika tuua ning Nutijahi kampaania käigus võita erinevaid auhindu.

„Peame inimeste teadlikkust väga tähtsaks,“ märkis Telia partnersuhete juht Elo Võrk. „Kodudes on nii palju elektronikaseadmed, mis seisavad lihtsalt kasutuna. Meist igaüks saab panustada, et nende seadme arvu vähendada, kasvõi püüda pikemalt kasutada. Telia on kaardistanud oma süsiniku jalajälje, ligi 90 protsenti tuleb seadmete tootmisest ja transpordist. Ostetud

seadmetest ainult 20 protsenti tuuakse praegu vanaelektronikana tagasi. Meie kõigi kätes on, et pööraksime senisest palju rohkem tähelepanu elektronikajäätmete õigele kogumisele, sorteerimisele ja turvalisele ümbertöötlemisele.“

Nutijahi kampaaniaga liitus tuntud muusik Gameboy Tetris, kes oma eeskujuga innustab kõiki kodudes ja koolides nutiprahti koguma ja sorteerima. „Minu harjumus erinevaid elektronikaseadmeid koguda tuleb ilmselt juba 1990ndatest oma vennalt, kellel oli tuba maast-laei igasuguseid juhtmeid ja kaableid täis ja kes nendega aktiivselt mässas,“ kommenteeris Gameboy Tetris, kes andis Kuusakoskile üle oma vanaelektronika. „Mul endal on stuudiopööning samasugune – palju katkiseid kõrvaklappe ja mida kõike veel. Õnneks olen nüüd palju teadlikum, et mõistlik on vanaelektronika spetsialistide kätte tuua, kes selle kasulikult ümber töötlevad. Hämmastav, kui peenikesteks osadeks Kuusakoskis väikeelektronika turvaliselt lammutatakse.“

Gameboy Tetris on kampaanias osalejatele välja pannud ka auhinna – eksklusiivse live virtuaalpeo temaga. Samuti on auhinnakorvis 1000 euro väärtuses kaup Telia e-poest. Auhinnaloosis osalemiseks tuleb klassi, sõprade või perega grupp kokku panna ja kogutud üleliigne vanaelektronika lähimasse Kuusakoski osakonda ümberkäitlemisele viia ning end kampaania kodulehel www.kuusakoski.com/nutijaht osalejana registreerida.

Rohkem infot kampaania kohta: www.kuusakoski.com/nutijaht.

Nutiprügi. Foto: Vallo Kruuser

ringlusse saata. Need saab viia avalikesse kogumiskonteineritesse või kohalikku jäätmejaama, sinna saab viia ka plastpakendid. Lähima jäätmejaama, avaliku pakendikonteineri või vastuse küsimusele, kuhu millised jäätmed viia, leiad lehelt kuhuviia.ee.

Kas teadsid, et ...

... ühe perekonna tekitatud jäätmete koduahjus põletamisel vabaneb keskkonda hinnanguliselt sama palju toksilisi ühendeid kui u 200 tonni prügi põletamisel

jäätmepõletustehases. Tehases põletatakse jäätmeid stabiilselt kontrollitud keskkonnas temperatuuril 1000–1100 °C, mille juures põlevad toksilised õhusaasteained vähemohlikeks põlemisproduktideks. Seevastu koduahjus põleksid jäätmed madalamatel temperatuuridel ja ebastabiilselt, mistõttu ei põle toksilised ühendid lõplikult ära.

Dagmar Undrits
Keskkonnaameti välisõhu peaspetsialist

Foto: Ave Huugen

Kuidas valida vingugaasiandurit? 8 märksõna, mida selle soetamisel silmas pidada

Vingugaas on lõhnatu, värvitu ja maitsetu mürgine gaas, mis võib tekkida igasugusel põlemisel, kui ei jätku piisavalt õhku. Selline olukord tekib kergesti halva ventilatsiooniga siseruumides. Vingugaasi tuvastamiseks sobib ainult vingugaasiandur. Suitsuandur ega gaasiandur vingugaasi ei tuvasta.

Millistesse hoonetesse või ruumidesse peab vingugaasianduri paigaldama?

- Eluruumi, kus asub korstnaga ühendatud gaasiseade. Eelkõige on selliseks seadmeks gaasil töötav veesoojendi ja katel.

- Hoonesse, kus on gaasikütteseade või gaasivesoojendi. Seda ka juhul, kui seade asub näiteks keldris või eraldi tehnoruumis. Sellisel juhul peab andur asuma kohas, kus alarm oleks ohustatud inimestele kuuldav. Näiteks keldris asuva gaasikütteseadme korral võib andur asuda selle kohal olevas ruumis. Või tehnoruumis asuva gaasiseadme korral sellele lähimas eluruumis.

- Alates 1. jaanuarist 2022 hoonesse (nii kodud kui ka muud hooned), kus on tahkekütteseadmed – puuküttel ahi, kamin, pliit, katel vms.

Vingugaasiandureid on mitmesuguseid, kuid nõuded, millele nad vastama peavad, on samad. Valida saab ekraaniga ja ekraanita andurite vahel, samuti on olemas erinevate toitesüsteemidega andureid (patarei vs aku vs võrgutoide). Kõige lihtsam ja odavam andur on ilma näidikuta vingugaasiandur. Näidikud, mälud ja nutifunktsioonid lisavad seadmele kasulikke funktsioone, kuid teevad anduri ka kallimaks. Sõltumata anduri omadustest toimivad ja teavitavad nad ohtlikust vingugaasist ühtemoodi.

1) Aku, patarei või võrgutoide

Andurid võivad olla nii aku-, patarei- kui ka vahelduvvoolu toitega. Aku või patareidega töötavat andurit on lihtne paigaldada ning see töötab ka elektrikatkestuste ajal. Vahelduvvoolutoitega ehk pistikdetektor ei sõltu patareist ega vaja seetõttu patarei vahetamist. Sisse ehitatud akuga andurite aku kestab kogu anduri eluea, kuid patareiga anduri korral tuleb seadme eluea jooksul patareid vahetada. Patareide vahetamine või võrgutoide ei tee vingugaasiandurist siiski igavesti kestvat seadet. Sõltumata toitest on anduritel kindel eluiga, mille jooksul tagab tootja mõõtmiste õigsuse.

2) Näidik

Näidik annab meile võimaluse näha anduri mõõdetud vingugaasi kontsentratsiooni ehk hulka ruumi õhus ja muud näidikul visuaalselt kuvavat infot. Vingugaasi kontsentratsiooni kuvatakse ppm-ides, ehk miljondik osades. Andurid annavad reeglina alarmi, kui vingugaasi kontsentratsioon ruumis on olnud üle 30 ppm-i kaks tundi või kui vingugaasi kontsentratsioon on 300 ppm maksimaalselt kolme minuti jooksul. Vingugaasi kontsentratsioon 30 ppm-i ei ole eluohtlik. Selle sees pikaajaliselt viibimine võib tekitada uimasust. Siiski tasub kütteseadmed üle kontrollida ning olukorda jälgida. Alarm lõpeb ise, kui vingugaasi kontsentratsioon langeb alla 50 ppm-i. Näidikuta andur annab alarmi samadel tingimustel.

3) Niiske ruum

Enne, kui vingugaasiandurit ostma hakkad, mõtle läbi, millisesse ruumi sa soovid selle panna. Andurid on oma konstruktsiooni tõttu määratud erinevatesse keskkondadesse. Enamus andureid on mõeldud kuivadesse

ruumidesse, kus õhuniiskuse ei ületa 80%. Üpris vähesed andurid sobivad vannituppa, kus õhuniiskuse on kõrge. Näiteks vannituppa paigaldatav andur peab olema niiskete ruumide jaoks sobiv. Seetõttu tuleb alati vaadata seadme kasutusjuhendist tootja poolt kirja pandud anduri kasutuskeskkonna niiskuspärameteid. Vannituppa sobib 90 %-lise õhuniiskuse taluvusega andur.

4) Anduri eluiga

Anduri eluiga sõltub sensorist, mitte patareist. Mõned andurid aeguvad kindlaks kuupäevaks. Enamasti tuleb kasutajal anduri käivitamisel märkida seadme käivitamise kuupäev või vastavalt juhendile eluea kuupäev. Nutikamad andurid jälgivad ka ise kasutusaega ja annavad selle lõppemisest heli või visuaalse signaaliga aegsasti teada. Andurite kasutusiga on tavaliselt 7-10 aastat.

5) Kaks-ühes-andurid

Vingugaasiandur ja suitsuandur võivad olla ka kaks-ühes-seadmena. Sellisel juhul peab seade vastama nii suitsuanduritele kehtivatele nõuetele kui ka vingugaasianduritele kehtivatele nõuetele.

6) Automaatne tulekahjusignalsatsioon

Automaatse tulekahjusignalsatsiooni-süsteemi jaoks on olemas spetsiaalsed süsteemi ühendatavad vingugaasiandurid. Kui soovid lisada vingugaasianduri oma tulekahjusignalsatsioonisüsteemi, pöördu süsteemi paigaldaja või haldusfirma poole.

7) Juhend ja märgistus

Iga Eestis müüdava anduriga peab olema kaasas eestikeelne juhend. Juhendis peab olema kirjas kõik vajalik anduri paigaldamiseks ja kasutamiseks. Autonoomsed vingugaasiandurid peavad vastama standardi EVS-EN 50291-1 nõuetele – see standardi viide peab olema nende märgistuses kohustuslikuna kirjas. Anduril peavad olema märgistusena tootja andmed, avastatava gaasi tüüp, seadme nimetus ja mudel, patareide tüüp (kui on patareitoitega), seadme soovituslik maksimaalne eluiga, kasutuskeskkonna temperatuuri ning õhuniiskuse vahemik.

8) Hind

Lihtsamad ja odavamad andurid maksavad natuke alla 20 euro ja näidiku ning nutifunktsioonidega andurid maksavad 40 kuni 80 eurot. Ka pikem võimalik eluiga mõjutab hinda. Odava anduri tellimisel internetikeskkonnast on soovitatav põhjalikult kontrollida toote tegelikku märgistust ja kasutusjuhendit. Nõuetele mittevastav vingugaasiandur ei pruugi sind vingugaasi eest kaitsta.

Rohkem infot vingugaasist – vingugaas.ee

Lõuna-Eesti omavalitsuste esindajad külastasid Euroopa kultuuripealinna tiitliaasta eel Kaunast

35 liikmeline Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 delegatsioon, kuhu kuulusid ka Lõuna-Eesti omavalitsuste esindajad, külastas 22.–24.septembrini Kaunast ja Kaunase rajooni. Viisiti korraldati, kuna Kaunas koos ümbritseva rajooniga on järgmisel aastal Euroopa kultuuripealinn ja tutvustas Kaunase Foorumi raames oma kultuuripealinna programmi.

„Meie eesmärk oli näha, millises seisus on Kaunase regioon mõned kuud enne kultuuripealinna algust,“ ütles Tartu 2024 Lõuna-Eesti koordinaator Anneta Laaneots. „Külastasime erinevaid omavalitsusi, Kačerginēt ja Zapyškist, kus kohtusime ka Kačerginē omavalitsusjuhi ja Zapyškise asevallavanemaga,“ rääkis Laaneots. „Mõlemad tõdesid, et kultuuripealinnaks ettevalmistamine on liitnud kogukondi ühise eesmärgi nimel pingutama ja eelnevate kultuuripealinnade kogemustest õppimine on laiendanud juba praegu nende kogukonnaliikmete silmaringi.“

Lõuna-Eesti omavalitsuste esindajad külastasid ka Raudondvarise lossis asuvat muuseumikompleksi, kus oli eksponeeritud Jaapani kunsti näitus. Kohtuti muuseumi direktori Zigmās Kalesinskasega, kes selgitas, et Euroopa kultuuripealinna aastaks plaanitakse sinna kontserti koostöös Berliini ooperiteatriga ning tsirkusekunstiendust koostöös Itaalia tsirkusega.

Zapyškises külastati sealset loomemaja Stuba, mille eestvedajad laulsid ja sellega tutvustasid leedu iidset stuartinesi laulutraditsiooni. Külastati ka kogukonna tootjate ühist poodi „Lokali“ ja osaliselt oli

võimalus väisata Kaunase Foorumi sündmusi. Kaunase regiooni koordinaator Lukas Alysiseiga toimunud kohtumisel saadi teada, et Kaunase regiooni Euroopa kultuuripealinnaks ettevalmistuse protsess on kulgenud Lõuna-Eestiga sarnaselt. 1000 sündmusest Kaunas 2022 Euroopa kultuuripealinna programmis on 100 planeeritud toimuma väljaspool Kaunase linna, 10 festivali ja mitu üle-regioonilist ettevõtmist.

Rõuge valda esindas Kaunase-visiidil kommunikatsioonispetsialist Viivika Nagel, kelle arvates oli seesugune käik mitmeski mõttes kasulik. Esiteks oli see väga hea võimalus kolmel päeval järjest suhelda ja tutvuda teiste Lõuna-Eesti inimestega, kes oma kodukohas kultuuripealinna teemaga tegelevad. Teiseks andis reis ettekujutuse sellest, mis meie piirkonda kolme aasta pärast, kultuuripealinna aasta lävel, ees ootab. Ja kolmandaks oli külastäik Kaunasesse kindlasti inspireeriv, aidates selgineda oma piirkonnas toimuvate ettevõtmiste ideedel.

Kaunase kui tulevase Euroopa kultuuripealinna külastus 35-liikmelise delegatsiooniga Lõuna-Eestist oli esmakordne. Lisaks esindajatele Lõuna-Eesti omavalitsustest ja Tartu 2024 meeskonnast osalesid ka maakondlike arenduskeskuste esindajad.

Ka Kaunas on Euroopa kultuuripealinn koos ümbritseva regiooniga, nii nagu ka Tartu kannab Euroopa kultuuripealinna tiitlit 2024 aastal koos Lõuna-Eesti omavalitsustega. Kaunase Euroopa kultuuripealinna tiitliaasta algab juba mõne kuu pärast, aastal 2022.

Eestis diagnoositi kassikakul ja kanakullil lindude gripp

Kahel röövlinnul tuvastati eriti ohtlik lindude gripp. Röövlinnud saavad reeglina viiruse saaklindudel, seega ei ole põhjust arvata, et tegemist on üksikjuhtumitega.

Põllumajandus- ja Toiduameti loomatervise ja -heaoluosakonna juhataja Olev Kalda sõnul on haigus endiselt Eestis ringlesmas ja oht kodulindudele suur. „Hiiumaal tuvastati kassikakul ja Viljandimaal kanakullil kõrge patogeensusega lindude gripi viirustüvi H5N8. Seega peavad kodulindude pidajad olema jätkuvalt hoolsad, vältimaks haiguse levikut lindlase,“ selgitas Kalda.

Viiruse leviku pidurdamiseks peavad linnupidajad tagama, et kodulindudel poleks kokkupuuteid looduses vabalt elavate lindude ja neilt pärineva nakkusohtriku materjaliga. Selleks tuleb vajadusel kasutada võrku, katust vms eraldusvõimalusi ning linde tuleb sööta ja joota siseruumis või varikatuse all. Endiselt kehtib keeld tuua looduses vabalt elavaid linde kohtadesse, kus samal ajal peetakse kodulinde või teisi tehistingimustes peetavaid linde.

Jätkuvalt palume taudi levikut ülevate saamiseks ametit teavitada hukkununa leitud veelindude (haned, luiged), hulganisti surnud

metslindude või surnud röövlindude korjusest veebirakenduse <https://linnugriip.ee/teata> kaudu, kuhu saab jätta asukoha koordinaadid ja ka pildi, mis lihtsustab lindude leidmist. Teateid saab jätta ka helistades infotelefonil +372 605 4767. Kindlasti ei tohiks ise linde kokku koguda ning neid kuhugi toimetada, sellega võite viiruse levikut suurendada. Vajadusel võtab amet ka proovid. Positiivsetest lindude gripi leidudest teavitab amet jooksvalt.

2020.–2021. aastate lindude gripi levik on üks suuremaid lindude gripi epideemiaid, mis kunagi Euroopas on olnud. 31. Euroopa riigis on nakatunud ligi 23 miljonit kodulindu. „Suvekuudel tuvastati lindude grippi peamiselt Põhja-Euroopa kohalikus metslinnu populatsioonis. Täna ringleb viirus endiselt kodu- ja metslinnu populatsioonides osades Euroopa riikides ja epideemia pole veel möödas,“ kirjeldas Kalda.

Teate edastas
Elen Kurvits
nõunik
kommunikatsiooniosakond
Põllumajandus- ja Toiduamet

Klassijuhataja Kaja ja Misso kooli 15. lennu lõpetajad!

Tundub nagu oleks justkui eile – me rääkisime ja naersime. Mälestused, mis kestavad igavesti. Usku, lootust, armastust!

Südamest tänades

Alari Oja

KUULUTUS

Ostan privaatsena talu, maja või talukompleksi Haanja – Rõuge kandis. Kinnistul peaks olema ligipääs ning suurus vähemalt 1 hektar või rohkem. Hooned peaks olema sellises seisukorras, et seal saaks kas või ajutiselt peatuda. Kõik pakkumised on oodatud, kontakt telefonil 5332 1111 (Mati).

Eelinfoks: advenditulede süütamine üle kogu valla 28. novembril

Teame ju kõik, et ega tali taeva ei jää ja kui jääbki, siis jõulud tulevad igal aastal niikuinii. Jõuluootust ja advendiaja algust tähistame Rõuge vallas ka sel aastal advendibussiga, mis sõidab läbi suurematest keskustest ning toob pühaderõõmu ja -rahu.

Advendibussi teekond pühapäeval, 28. novembril:

Kell 13.00–13.30 Misso teenuskeskus
Kell 14.00–14.30 Rogosi mõis
Kell 15.00–15.30 Haanja teenuskeskus
Kell 16.00–16.30 Mõniste teenuskeskus
Kell 17.00–17.30 Varstu kultuurikeskus
Kell 18.00–18.30 Rõuge rahvamaja

Olete oodatud!
Jõuluvana ja tema meeskond

Kuhu minna ja mida teha novembrikuus Rõuge vallas?

2. november	kell 18.30	Mälumänguõhtu Haanja rahvamajas
3. november	kell 18.00	Pistujalapull (stand-up komöödiä) „Kogõmus mass!“ võru keele nädala raames Mõniste rahvamajas
6. november	kell 18.00	Hingedekuu laupäevad ja lood Rõuge rahvamajas. Ive Ruusamäe muusikakollektiivid ja jutuvestja Piret Päär
7. november	kell 14.00	Duo Hoog kontsert Misso rahvamajas
11. november	kell 18.00	Pistujalapull (stand-up komöödiä) „Kogõmus mass!“ Misso rahvamajas
12. november	kell 19.00	Sümfooniakontsert Rõuge rahvamajas: Heigo Rosin ja kammerorkester ME103
14. november	kell 16.00	Ivi Rausi plaadiesitluskontsert „Üks-teist“ Haanja rahvamajas
16. november	kell 14.30	ETA Kompanii tantsuetendus „Amimoving“ Varstu kultuurikeskuses
20. november		Ruusmäe matkasarja viimane matk (sarja lõpetamine) – sügismatk: Rogosi, Raagi, Plaani, Rogosi (11 km)
20. november	kell 18.00	Hingedekuu laupäevad ja lood Rõuge rahvamajas. Hedvig Hanson ja jutuvestja Erkki Kaikkonen
20. november	kell 20.00	Varstu Vaib 1 – Kangelased & Mandoterror Varstu kultuurikeskuses
21. november	kell 14.00	Kontsert Mõniste rahvamajas: Heigo Rosin (marimba ja löökpillid) ja Indrek Vau (trompet)
28. november	kell 13.00–18.30	Advendibussi sõit läbi valla ja advenditulede süütamine Missos, Ruusmäel, Haanjas, Mõnistes, varstus ja Rõuges

Kiida tegijat 2021

Võru maakonna tegusate kodanike ja ühenduste tunnustamine

Võru maakonna tegusate kodanike tunnustamise eesmärk on tõsta esile inimesi, kes oma ühiskondliku tegevusega on olnud eeskujuks ning andnud oma panuse maakonna kodanikuühenduste tegemistesse, ühendusi, kelle tegevus piirkonnas on olnud tänuväärne ning ettevõtjaid, kes on toetanud kodanikuühiskonda.

Esitatud kandidaat peab vastama vähemalt ühele statuudis välja toodud kriteeriumile.

Võru maakonna tegusa kodaniku tunnustuse saaja:

- omab kogukonnas olulist rolli kas mõtte või tegudega
- on panustanud piirkonna arengusse
- on aktiivne ja koostööaldis
- on kogukonda ühendav
- on panustanud vähemalt ühe vabavahenduse töösse

Võru maakonna silmapaistva ühenduse tunnustuse saaja:

- tegevus piirkonnas on olnud tänuväärne
- on teistele ühendustele eeskujuks
- on oluliselt aidanud kaasa erinevate sektorite tulemuslikule koostööle

Kodanikuühiskonda toetanud ettevõtte/ettevõtja tunnustuse saaja:

- on toetanud vabavahenduste tegevust rahaliselt või mõnel muul moel
- on loonud, hoidnud ja/või innustanud koostööd era- ja mittetulundussektori vahel

Tunnustamise ajakava 2021:

- 1. november kandidaatide esitamise tähtaeg vorumaa.ee lehel või saada postiga aadressile Võrumaa Arenduskeskus, Jüri 12, Võru linn
- 2.-15. november rahvahääletus
- 24. november tunnustuste üleandmine pidulikult tunnustamisüritusel.

vorumaa.ee/kodanike-tunnustamine

VÕRO KEELE NÄTÄL 1.-7. märdikuul 2021

Maailma edimäne võrokeeline pistujalapull „Kogõmus mass!“

1. märdikuul kell 19
Kruutusõ külakeskusõn

Muusikal „Koolin om
umbõlõ mõnna“
5. märdikuul kell 18
Kandlõ kultuurimajan

Koorilaulukonkursi kontsõrt
„Liigu, liigu, laulukõnõ!“
6. märdikuul kell 17
Põlva kultuurikeskusõn

KÕRRALDA ESI KAH
UMAN KOTON VAI
TÜÜKOTUSSÕN MIDÄGI
VÕROKEELIST!

Kavan om viil pallo muud. Kae: wi.ee

Kontsõrt

LIIGU, LIIGU, LAULUKÕNÕ!

6. novvembril kell 17
Põlva kultuurikeskusõn

Kuulutadas vällä vahtsidõ võrokeelitside
koorilaulõ konkursi preemiäsaaja
ja kuulda saa konkursi parõmbit laulõ.

Üles astva: Lasva Miihikuur, naisikuur Mai Põlvast,
naisikuur Tempera Võrolt, segäkuur Hansa Tartost,
segäkuur Hilaro Võrolt, segäkuur Läte Kambjast,
segäkuur Kevadised Hetked Põlvast,
Võro Muusigakooli mudilaisikuur Riitsik.

UMA PIDO

Pilet 5 eurot, latsilõ massulda.

umapido.ee

Maailma edimäne võrokeeline pistujalapull*

ANDRES MÄÄR KOGÕMUS MASS!

Autor OLAVI RUTFLANE
Lavastaja TARMO TAGAMETS

Võro keele näätäl
MÕNISTE RAHVAMAJAS
3. novembril kell 18.00

Pilet Fientas 8,-, kobapeal 12,-

MISSE RAHVAMAJAS
11. novembril kell 18.00

Pilet 8,-

Etenduse teimine:
MTÜ Lahedalt Lendama
kogomusmass@gmail.com
tel 528 4859

Tugõva:

Rahvakultuuri Keskus
Eesti Kultuurkapital
MTÜ Võro Selts VIKKF
Võro Instituut

Kõrraldas:

MTÜ Lahedalt Lendama

Esietendus 1. novembril 2021
Kruutusõ Külakeskusõn

*stand-up komöödiä

CON PIAZZOLLA

7.11.2021 kl 14:00 Misso Rahvamaja

DUO HOOG

Liina Fidelman (flööt)
Mikk Langeproon (akordion)

Pilet 5€

Info tel. 53430389

Aasta
2021
naine

Oled väga oodatud oodatud osa saama
EENA 29. sünnipäeva raames toimuvast
Aasta Naise Galast 2021
Võru Kandles reedel,
12. novembril kell 19.00
18.30 saabumine, suupistetervitus.

Kuulutame välja
Aasta naise 2021 ja Aasta noore naisettevõtja 2021.

Naiselikule glamuurile lisavad mehelikku energiat juurde
õhtujuht Andre Laine ning pianist Johan Randvere.
Piduliku õhtusöögi kohalikust toorainest valmistab Tõllu kohvik.
Registreerumine: www.bpw-estonia.ee/sundmused

Osavõtutasu 49 eur kanda
BPW ESTONIA MTÜ arvelduskontole EE851010052032732009
esimesel võimalusel,
kuid hiljemalt 1. novembriks 2021

Kohtume Võrus!

Üks-
leist

KONTSEERT
14. november | Haanja rahvamaja
kell 16:00 | pilet 10.-

Kaastegevad muusikud:
Raun Juurikas – klahvpill
Jaan Jaanson – kitarr

IVI RAUSI

ESTONIAN CULTURE CENTRE
KULTUURIKESKUS

RAUSI
MUSIC

ETA Kompanii tantsulavastus www.tantsuagentuur.ee

AMIMOVING

esietendus 3.septembril 2020 ETA teatrisaalis koreograaf RÜTA RONJA PAKALNE

Varstu Kultuurikeskuses
16. novembril kell 14:30

pilet 5.-/3.- (õpilased)

**RUUSMÄE NOORTEKAS JA RAHVAMAJA
KUTSUVA**

Aastaaegade matkasarja viimane matk

SÜGIS MATK

Laupäeval
20.11
Start mõisa õuelt
KELL 12

**MARSRUUDIL
ROGOSI-RAAGI-
PLAANI-ROGOSI**

MATKA PIKKUS 11 KM

Matkateel puhkepeatus kerge
kehakinnitusega

MATKASARJA LÕPETAME
TORDI SOOMISEGA MÕISAS

**NB! Osalemiseks on vajalik etteregistreerumine hiljemalt 19. novembriks
telefonidel Sirje (51 65 728) või Kerli (58 142 071) OSALEJATE ARV ON PIIRATUD!**

Matkale tule tervena ning matkal jälgime viirusest tulenevaid nõudeid.

Made with PosterMyWall.com

uksed
20:00

Varstu Kultuurikeskuses
20.novembril 2021

VARSTU VAIB 1

MANDOTERROR
KANGELASED

PILETID:
Fienta 12
kohapeal 17

KRABI
- KÖRKS -

#kultuurirõuged #varstuvaiib

P 21.11 : Heigo Rosin
kl 14 : marimba ja löökpillid

Mõniste : Indrek Vau
rahvamaja : trompetid

pilet 5.- / perepilet 15.-
 #kultuurirõuged #uuskontsert

Trehvämi Rõugõn!

TOIMETAJA: Viivika Nagel, kommunikatsioon@rauge.ee
TIRAAŽ: 2455
VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,
Rõuge alevik, tel 5346 5809, www.rauge.ee
TEHNILINE TEOSTUS: Arman Projekt OÜ,
kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht

Väljaandjal ja toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud kirjutisi toimetada ja lühendada ning teha valikuid materjali avaldamise osas. Oma valla elanike ja ettevõtete reklaamide avaldamine lehes on tasuta. Järgmine ajaleht ilmub 25. novembril, materjale saab saata kuni 11. novembrini.